

Podcast 2 - Paneldebat unge med hashmisbrug

Hvordan hjælper man som lærer en skoleelev, som ikke vil erkende at have et misbrug af hash?

Emne

Hvordan hjælper man en ung til at erkende et overforbrug/misbrug/rusmiddelproblem?

Skolelærer Lars ringer ind med 1. dilemma (1:25-3:44)

- Den unge blærer sig med mængden af forbrug af hash og sælger muligvis også.
- Sover for længe, ude det meste af natten.
- Læreren tilbyder at hjælpe videre, har kontaktet forældre.

Målgruppe

Professionelle, undervisere og kontaktpersoner på skoler/institutioner, samarbejdspartnere

Tilgang

Alle hører lydfilen fra 1:25 til 3:44. Inddel dagens deltagere i grupper af 3-5. Alle mødes senere.

Øvelse 1 – debat i grupper og senere opsamling

Debat med for og i mod for, hvornår det er bedst at smide en elev ud af skolen. Er det vejen frem? Er der andre veje? (HelsingUng fx)

Sid i små grupper og diskuter, hvordan en elev, der møder op træt, har røde øjne og fravær, kan motiveres til at komme mere i skole og til at reducere forbruget af hash. Hvordan ville I motivere eleven? Er der nogen, der allerede har erfaringer? Hvordan kontakter man bedst muligt den unge? Del erfaringer med hvad der virker, og hvad der ikke virker.

Saml op i fællesskab og lav en liste over "hvad virker" og "hvor skal vi passe på/hvor risikerer vi at miste den unge?"

Øvelse 2 – rusmiddelpolitik

Team opgaver i små hold. Alle mødes senere og samler op. Efterfølgende debat med alle deltagere.

Har skolen/institutionen/arbejdspladsen en rusmiddelpolitik?

- **Ja:** Hvornår er den lavet? Find den frem og find ud af, om den er fyldestgørende. Er der punkter, der helt konkret henviser til, hvad der er nødvendigt? Både ved mistanke om forbrug, hvis eleven bliver fanget i at ryge/sælge/opbevare? Hvad kan eventuelt gøres anderledes/tilføjtes? Hvis politikken er at eleven smides ud; er der så retningslinier for hvordan, og en politik for at hjælpe den unge videre? Hvilken og hvordan fungerer det? Del gode og dårlige erfaringer.
  - o Er der erfaringer med, hvordan man bedst muligt henvender sig til eleven?
  - o Hvis I har en rusmiddelpolitik, er den så konsekvent og handlingsvisende for både elev, forældre og ikke mindst den professionelle?
  - o De fleste situationer er forskellige og komplekse, der er sjældent blot et eller to mulige scenarier, når der indtages rusmidler.
  - o Er der forskel på mistanke og at opdage den unge?
  - o Når andre forældre ved noget om en ung og ønsker denne smidt ud – hvad gøres i den konkrete situation?

- **Nej:** Forsøg at lave en rusmiddelpolitik, således eleverne ved præcis hvad reglerne er. Smides eleven ud for at komme påvirket i skole? Skal eleven sendes til HelsingUng? Sker der ingenting? For underviserne kan det være rart at vide, præcis hvad der skal gøres i konkret situation og hvem man skal henvende sig til. Hvem har ansvaret for, at kontakte forældre og eventuelt et behandlingstilbud?

Fokus og baggrundsovervejelser: En rusmiddelhandleplan/rusmiddelpolitik/handleplan for en ung der tager (...). Hvilke aktører skal inddrages, mål, hvad gør vi i praksis, lovgivning, hvad gør medarbejderne helt konkret, hvordan skal forældre kontaktes, hvad forventes af forældre. Det er vigtigt, at handleplanen er konkret, og at der altid er opført en kontaktperson i tilfælde af tvivl eller spørgsmål. Kontaktpersonen kan eksempelvis være en medarbejder på arbejdspladsen/institutionen eller eventuelt HelsingUng.

Øvelse 2.1 – Ekstra overvejelser til debat

Hvis der er tid i overskud, eller hvis debatten går i stå, kan der tales og diskuteres i plenum om, **hvad sandheden koster for den enkelte unge**. Både hvis der er en rusmiddelpolitik og, hvis der ikke er. Ved den unge, hvad konsekvensen for at møde skæv op, ryge på skolen eller lignende er? Vides det, om forældrene bliver indblandet? Hvad får den unge ud af/hvad risikerer den unge at miste, ved at fortælle sandheden?

Øvelse 3 – diskussion i plenum med oversigt over fordele og ulemper

Deltagerne deles op i små grupper af 3-5 personer, der bruger 10min på at tale om "skræmmetilbud" og "skræmmende virkemidler" herefter bruges 20min på at inddele det, der tales om, i et skema over "virker" og "virker ikke". Efter en halv time i grupperne samles alle, og skemaerne sammenlignes – er der forskelle og ligheder? Hvor? Hvad er argumenterne bag?

Anton nævner, at man kan bruge skræmmetilbud eller skræmmevirkemidler i forsøget på at få en elev til at vågne op og opdage, hvor han er på vej hen.

- Hvad er vigtigt at være opmærksom på, hvis en skræmmetaktik anvendes?
  - o Det er vigtigt at konsekvensen gennemføres! Hvis den ikke gør, vil eleven miste respekt for uddannelsesstedet, og ikke tro på at konsekvensen er aktuel fremover.
  - o Den unge risikerer at føle, at han er problemet, hvis der ikke tages hensyn til den livssituation der eksisterer ved siden af hashen.
  - o Den unge mister respekten og følelsen af, en underviser/kontaktperson vil det bedste for den unge. Hashen er sjældent det mest aktuelle problem.
  - o Vær opmærksom på, at den unge oftest ikke kan se konsekvenser ret mange dage frem. Det vil sige, at hvis der trues med en konsekvens langt ude i fremtiden, såsom: "nu kan du ikke længere komme ind på denne uddannelse", så er det en uoverskuelig konsekvens.
  - o HashTrack kan give eleverne et overblik over, hvor meget og på hvilke dage der ryges.
  - o Konsekvensen ved at bruge ordet "misbrug" – hvad sker der?

Et opmærksomhedspunkt er, at når der arbejdes med mennesker, så er "sandheden" og det "rigtige" sjældent enkelt og firkantet. Det risikeres derfor, at der opstår uenighed blandt deltagerne, alt afhængig af egen erfaring og den vinkel, der pålægges problematikken eller den enkelte person. Det er derfor nødvendigt at give plads og udvise forståelse, for de forskellige argumenter og synspunkter, der opstår i diskussionen.

Øvelse 4 – diskussion i grupper, fordele og ulemper, fælles opsamling

Hvad skal man være særligt opmærksom på, når en ung ikke har forældre til at hjælpe?

Udtalelsen "hashen er tit løsningen på et problem, så hvis man kommer og siger, at man gerne vil fjerne hashen, så fjerner man også løsningen på den unges problem"

- Hvad er jeres erfaringer med denne udtalelse?
- Hvad menes der, og er I enige?
- Er hashen det største problem? Hvad er vigtigst at have fokus på derudover?
- Hvad er pointen med, at lave en plan for "hvornår skal den unge stoppe"?
  - o Er det noget den unge eller fagpersonen kan styre?
  - o "hellere langsomt og rigtigt end hurtigt og forkert"
- Hvordan hjælper man bedst den unge med at fastholde ophøret eller redueringen af rusmidlet?
  - o Lade eleverne tage til samtaler/hjælp i skoletiden?
- Hvad tænker I om, at Lars både kontakter den unge og derefter forældrene og også overvejer at kontakte kommunen? Gør Lars for meget, eller er det okay?
- Citat fra en af de unge om det at komme i HelsingUng kontra andre steder: *"Man bliver mødt som menneske og ikke som misbruger"*
- Fare for at de unge trækkes ind i de kriminelle miljøer. Fokus på at de unge får dummebøder på skolen, at kokain er en del af festmiljøet på skolen og den generelle trivsel kan komme i fare.